MARICA PIETREANU
(1931 – 2005)

Mariette (Marica) Pietreanu s-a născut la 24 septembrie 1931, în satul Cruşov (jud. Olt), fiind al patrulea copil în familia învăţătorului Ioan Filipescu. Face şcoala elementară în satul natal, liceul teoretic în Caracal, Facultatea de Filologie la Bucureşti, absolvind în 1955 secţia de Limbă şi Literatură Română. În anul absolvirii intră ca cercetător stagiar la Institutul de Lingvistică al Academiei din Bucureşti, unde rămâne până în 1958. Din acest an până în 1967 funcţionează ca redactor la Editura Ştiinţifică, iar din 1968 până în 1986, lucrează în aceeaşi calitate la Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică. Se pensionează în 1986 şi se stinge din viaţă, după o lungă suferinţă, în primăvara timpurie a anului 2005.

Persoană de aleasă educaţie, cu un deosebit simţ al limbii, posedând vaste şi variate cunoştinţe în domeniul lingvisticii, pasionată de munca pe care o desfăşura, Marica Pietreanu părea că se născuse anume pentru a fi redactor într-o editură. Zile în şir discuta cu autorii ale căror cărţi erau în lucru, pentru a evidenţia părţile ce îi plăceau şi pe care le considera bune, dar şi pentru a-i convinge pe autori să renunţe la pasajele nereuşite sau să le limpezească pe cele mai puţin clare. Era atentă la toate problemele până în cele mai mici amănunte, punea mulţime de întrebări, făcea tot felul de însemnări pe marginea manuscrisului, căci nu scăpa nimic ochiului ei exersat şi minţii ei agere. Ştia să conducă discuţiile cu competenţă, la înalt nivel ştiinţific, secondat de un anume farmec, ceea ce făcea cât se poate de agreabile orele petrecute astfel pentru ambele părţi. Pe acest temei, multe asemenea discuţii au generat frumoase şi durabile sentimente de prietenie între autori şi redactor. Trebuie să subliniem că, de-a lungul carierei sale, Marica Pietreanu a avut ocazia să cunoască pe unii dintre cei mai buni cercetători şi să colaboreze cu ei, contribuind la apariţia lucrărilor acestora, într-o perioadă în care lingvistica românească luase un avânt deosebit. Nu este mic numărul volumelor având-o pe Marica Pietreanu redactor de carte, care au fost onorate cu premii ale Academiei Române.

Pe lângă munca prodigioasă de redactor în editurile amintite, Marica Pietreanu a desfăşurat şi o activitate ştiinţifică personală, care a ţinut-o aproape de colectivele de lingvişti din ţară. O legătură aparte a avut cu Institutul de Lingvistică şi Istorie Literară „Sextil Puşcariu" din Cluj, pentru membrii căruia a avut mult respect şi simpatie. Majoritatea comunicărilor ei ştiinţifice şi-au primit botezul în sesiunile organizate de institutul amintit.

Volumul care o îndreptăţeşte pe Marica Pietreanu să fie inclusă în oricare enciclopedie lingvistică este *Salutul în limba română* (Editura Ştiinţifică şi

DACOROMANIA, serie nouă, IX – X, 2004 – 2005, Cluj-Napoca, p. 295-296

Enciclopedică, Bucureşti, 1984). Acest studiu a constituit teza cu care autoarea a obținut titlul de doctor în filologie, în 1978. Este o lucrare bazată pe un repertoriu foarte bogat, aproape exhaustiv, de formule de salut în limba română, având în vedere atât faptele din limba literară, cât şi cele din vorbirea populară. Complex, temeinic şi original, studiul lingvistic al Maricăi Pietreanu antrenează multe elemente sociologice, etnologice, istorice, făcând din el o remarcabilă cercetare interdisciplinară.

În special ca pensionară, având mai mult timp liber, a participat activ la numeroase manifestări ştiinţifice din diferite centre universitare ale ţării, dedicate limbii. Prezența ei la sesiunile de dialectologie sau de onomastică era remarcată pentru comunicări interesante, adesea abordând subiecte sau metode noi, îndrăznețe, în domeniu. De exemplu, a fost printre primii cercetători actuali ai onomasticii literare (vezi *Probleme de onomastică literară* (cu exemplificări din poezia lui Marin Sorescu), în *Studii de onomastică*, V). Aş mai aminti aici articolul *Prâslea – considerații sociolingvistice* (în „Cercetări de lingvistică”, 1978, nr. 2) pentru frumusețea subiectului şi nu mai puțin pentru felul tratării lui, fapt care i-a atras autoarei porecla *Prâslea* din partea prietenilor mai apropiați.

Pasionată de folosirea cuvintelor limbii române cu sensurile lor clare, cu scrierea corectă, în contexte adecvate – exercițiu pe care l-a făcut o viață în calitate de redactor la cele două edituri – nu putea să nu pună la dispoziția, în primul rând a şcolarilor, a două volume nu prea mari, dar cu atât mai practice şi mai uşor de consultat, cu folos imediat: *Exerciții lexicale pentru limba română* (Editura Ştiințifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1988) şi *Limba română. Exerciții lexicale* (Editura Garamond junior, Bucureşti, 1945). Acestea ar fi fost completate, „dacă timpul ar mai fi avut răbdare”, cu *Gramatica română în scheme recapitulative*, rămasă în manuscris. (Am văzut acest manuscris aproximativ prin 1997, şi este foarte interesant, cu scheme comentate succint.)

Marica Pietreanu este autoarea mai multor articole şi studii, marcate de elemente sociolingvistice, publicate în diverse reviste de specialitate („Studii de lingvistică”, „Limba română”, „Limba şi literatura română”, „Limba română” – Chişinău) sau în volume colective (*Studii de onomastică, Studii de dialectologie, Almanahul civilizației, Epistemologie socială*). De asemenea, a semnat recenzii şi indici la numeroase lucrări de lingvistică, de socio- şi psiholingvistică. Amintim aici şi faptul că a făcut câteva traduceri din spaniolă (din B. P. Galdos, Juan Rulfo, Pedro Paramo), pe care le-a publicat în volum separat şi în volum colectiv.

Prin dispariția Maricăi Pietreanu, lumea lingvistică românească pierde o valoare irecuperabilă şi o personalitate cu un binemeritat loc de frunte în generația sa.

Cei care au cunoscut-o pe Marica Pietreanu vor păstra în suflet imaginea ei de persoană deschisă, gata oricând să abordeze probleme de interes comun, mereu zâmbitoare şi veselă.

SABINA TEIUŞ
Institutul de Lingvistică şi Istorie Literară „Sextil Puşcariu”
Cluj-Napoca, str. E. Racoviță, 21